

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МЕТЕОРОЛОГІЯ

спеціальність	103 Науки про Землю	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Моніторинг геосистем та ГІС-технології	факультет	біотехнологій
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

Коробкова Ганна Володимирівна

Вища освіта – Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2003, інженер-еколог.
Науковий ступінь – кандидат географічних наук (PhD) за спеціальністю 11.00.11 – конструктивна географія та раціональне природокористування, 2018 рік захисту
Вчене звання – немає
Досвід роботи – більше 5 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 7 методичних розробок;
- співавторка 2-х монографій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	+380979291050	електронна пошта	korobkova.ann@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів фундаментальних знань про основні закономірності фізичних процесів в атмосфері, особливості вертикального та горизонтального розподілу метеорологічних величин у просторі та часі, основні способи їх розрахунків, атмосферні процеси і явища, їх природу та наслідки.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проєкт
Обсяг і форми контролю	4,5 кредити ECTS (135 годин): 22 години лекції, 22 години лабораторні, 45 год навчальна практика; модульний контроль (4 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК.03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ФК.03. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.</p> <p>ФК.05. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.</p> <p>ФК.08. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.</p> <p>ФК.09. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР.01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.</p> <p>ПР.05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження.</p> <p>ПР.08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.</p> <p>ПР.09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.</p> <p>ПР.11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.</p> <p>ПР.13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПР.14. Брати участь у розробці проєктів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.</p> <p>ПР.15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Метеорологія як наука

Лекція 1.	Метеорологія як наука	Лабораторне заняття ЛЗ 1	Розміщення приладів і обладнання на метеорологічному майданчику	Самостійна робота	<p>Основні етапи розвитку метеорології як науки.</p> <p>Проблема забруднення атмосфери та шляхи її вирішення.</p> <p>Проблема забруднення атмосфери та шляхи її вирішення.</p> <p>Залежність температури ґрунту від рельєфу, рослинності, снігового покриву, вологості та способів обробітку ґрунту.</p> <p>Термічна стратифікація атмосфери.</p> <p>Рівень конвекції. Інверсії, заморозки.</p>
Лекція 2.	Атмосфера, її склад, будова та основні властивості	ЛЗ 2	Ознайомлення з типовим порядком проведення метеорологічних спостережень		
Лекція 3.	Сонячна радіація	ЛЗ 3	Вимірювання сонячної радіації. (актинометричні спостереження)		
Лекція 4.	Термічний режим ґрунту	ЛЗ 4	Вимірювання температури ґрунтів		
Лекція 5.	Термічний режим атмосфери	ЛЗ 5	Вимірювання температури повітря		

Модуль 2. Вода в атмосфері

Лекція 6	Вологість повітря	ЛЗ 6	Вимірювання характеристик вологості повітря	Самостійна робота	<p>Вплив метеорологічних чинників на випаровування та транспірацію.</p> <p>Конденсація і сублімація водяної пари.</p> <p>Класифікація та методи спостережень за хмарністю.</p> <p>Значення снігового покриву для перезимівлі сільськогосподарських культур.</p>
Лекція 7.	Гідрометеори	ЛЗ 7	Визначення характеристик вологості повітря		
Лекція 8.	Хмари, їх утворення, методи досліджень	ЛЗ 8	Спостереження за хмарами		
Лекція 9.	Опади, особливості їх розподілу	ЛЗ 9	Вимірювання атмосферних опадів		

Модуль 3. Атмосферний тиск і циркуляція в атмосфері

Лекція 10	Рівняння стану атмосферного повітря	ЛЗ 10	Вимірювання атмосферного тиску	Самостійна робота	<p>Маса, щільність і тиск повітря.</p> <p>Розподіл атмосферного тиску біля земної поверхні.</p> <p>Добовий та річний хід швидкості вітру.</p> <p>Переважні повітряні потоки та місцеві вітри.</p> <p>Причини виникнення пилових бур та боротьба з ними.</p> <p>Райони найбільшої повторюваності градобиття та злив в Україні.</p>
Лекція 11	Баричне поле. Вертикальний та горизонтальний баричні градієнти.	ЛЗ 11	Визначення вертикального баричного градієнту		
Лекція 12	Вітер, добовий та річний хід швидкості вітру	ЛЗ 12	Визначення швидкості та напрям у вітру		
Лекція 13	Повітряні маси, атмосферні фронти	ЛЗ 13	Надати характеристику повітряним масам та атмосферним фронтам		
Лекція 14	Небезпечні метеорологічні явища: посухи і пилові бурі	ЛЗ 14	Екскурсія в Регіональний центр з гідрометеорології		
Лекція 15	Град і зливи	ЛЗ 15	Екскурсія на метеорологічний майданчик		

Модуль 4. Навчальна практика

Тема 1	Строки і програма спостережень
Тема 2.	Вимірювання атмосферного тиску та характеристик вітру
Тема 3.	Вимірювання температури та вологості повітря
Тема 4.	Визначення стану підстильної поверхні та температури ґрунту
Тема 5.	Вимірювання атмосферних опадів

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Літ
ера

1. Врублевська О.О., Гончарова Л.Д., Катеруша Г.П. Кліматологія: підручник. Під ред. Є.П. Школьного. Одеса: Екологія, 2013. 346 с.
2. Метеорологія і кліматологія: підручник. під ред. С.М. Степаненка, Одеса, ТЕС, 2010. 534.
3. Борисова С.В. Озон в атмосфері: навчальний посібник. Одеса: СМІЛ, 2001.
4. Ткаченко Т.Г. Агрометеорологія навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2015. 268 с.
5. Гумницький Я.М. Метеорологія та кліматологія. 2017. 204 с.

Методичне
забезпечення

1. Ткаченко Т.Г. Практикум з метеорології та кліматології . Харків: ХНАУ, 2018. 122 с.
2. Шевченко О.Г., Сніжко С.І., Круківська А.В. Практикум з метеорології та кліматології . Київ: ФОП Маслаков, 2018. 117 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності ДБТУ та вимог, які прописані у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.